

L'exotisme nostrat de tres Hotels Serrahima

LLIBRES / NARRATIVA / 12 GENER, 2021

Sembla gairebé obvi pensar que si el *Tsunami* d'Albert Pijuan es titula així ha de ser perquè ja a la contracoberta del llibre se'ns adverteix que hi surt un tsunami que arrasa les costes de Sri Lanka. Però de fet no és ben bé així: no ens confiem, que no hi ha res obvi en l'escriptura d'Albert Pijuan. Un cop llegida la novel·la, es veu de seguida que, si bé és cert que hi surten alguns tsunamis, el veritable i gran Tsunami en singular i en majúscules no corre per l'oceà Índic ni pel Pacífic: es troba justament a la novel·la en ella mateixa, en la materialitat imaginativa i verbal de la trituradora imparabile i endimoniada de les dues-centes seixanta-set pàgines de vertigen que munten i desmunten alhora un dispositiu narratiu i novellísitc exhilarant, torbador i contundent, que tot s'ho emporta i tot ho fa passar avall cap al desguàs del punt final. I que et deixa clavat allà on l'estiguis llegint, masegat i amb la boca oberta, amb uns quants punts d'admiració flotant a sobre el cap.

D'entrada hi ha la prosa que t'arrossega a empentes i rodolons, accelerada i addictiva. Més que narrar retransmet com una metralladora de final de *champions*, amb veus que gairebé s'avancen al ritme de la voràgine d'escenes que deambulen i ensopeguen dopades pels voral dels tres Hotels Serrahima que protagonitzen cadascuna de les tres parts del llibre. Ho fa amb capítols capaços d'estirar enllà un sol paràgraf durant més de quinze pàgines sense adormir ni embafar el lector: sense fer que s'enyorin en cap moment les franges en blanc entre tros i tros de text. I ho fa també amb una puntuació tossudament peculiar, que fa que tinguis la sensació que llegeixes ja no un sol paràgraf sinó una única frase per cada capítol. La prosa avança de coma en coma, sense emboirar-se, sempre a prop del que ens vol explicar. Tot fa pensar que les comes tenen més a veure en aquest *Tsunami* amb la respiració que no pas amb els girs sintàctics. Quan cal marcar que comença alguna cosa nova, apareix la majúscula, sense demanar permís, sense esperar que s'hi posi al darrere cap punt. Provoca així un lleu efecte d'estranyesa que s'acaba fent familiar i perfectament acceptable.

Al marge de la convenció, Albert Pijuan se'n fa una a mida. Amb una raresa consistent i sostinguda, amb una lògica que d'entrada no s'entén, però que així que hi penses una mica veus que és decisiva a l'hora de bastir aquest miratge d'una única frase que es destrena i que mai s'atura, que tomba i gira i respira entre coma i coma, i que marca arbitràriament les repeses amb les majúscules. D'això no en surt soroll sinó música. No llegim doncs a cada secció del llibre una única frase inacabable i embullada, ni cap galimaties hipotàctic, sinó un corrent escumós que et fa lliscar i et fa veure com una cosa duu a l'altra, i és així com es descabdella i rodola la veu i el discurs. Com un tsunami implacable, que així d'entrada veiem que és verbal.

Vas llegint i tot d'una t'adones (a mig paràgraf i a mitja frase) que ja no parla un narrador sinó un personatge, i més enllà ja és un altre qui parla, i després hi torna el narrador. La música que fa el muntatge de la prosa no canvia: ho empeny i ho tenyeix tot. En aquests canvis de veu, la càmera subjectiva dels que narren amb el mòbil a la mà permet apropar-se més als replecs de les seves notes mentals, de les seves justificacions, de la mena particular de boira que els condueix. Cap al final de la novella tot s'endreça i apareix en alguna secció singular, com l'epíleg que clou la novella, la neutralitat d'una prosa perfectament puntuada, sense alteracions perceptibles.

La torrentada de la novella no l'empeny només la dicció. També la ficció s'hi accelera. Les tres seqüències de la novella es mouen entre el 2004 i el 2024. Ens duen de Sri Lanka a Puerto Vallarta, i en acabat tornen a Sri Lanka. Però en cada seqüència s'hi narren tot just unes poques hores de descontrol progressiu, de febre urgent, de desorientació vital, d'ambició i d'excitació sexual, etfílica, cocaínica. I totes tres acaben amb un clímax de destrucció.

D'entrada podria arribar a semblar que s'hagi produït una diabòlica trobada entre les desferres humanes dels membres joves de la nissaga del poder de la sèrie televisiva *Succession* —que de fet encara no s'havia emès quan es va escriure la novel·la— i la inconseqüència gamberra i absurda de les diferents seqüeles cinematogràfiques de *The Hangover* (a Las Vegas, Tijuana o Bangkok). Però la cosa no va ben bé per aquí: els tocs de comèdia enfollida ens remetent més aviat a la manera de narrar pel boc gros i sense manies, i a l'exploració de la violència, l'*instant karma* i la venjança que hi ha en les pel·lícules sud-coreanes de Park Chan-wook o Bong Joon-ho. Els decorats translúcids dels *resorts* pseudo-paradisíacs, dels afrosos hotels de luxe i de les platges del turisme global ens remetent més aviat al potencial literari dels parcs temàtics de George Saunders.

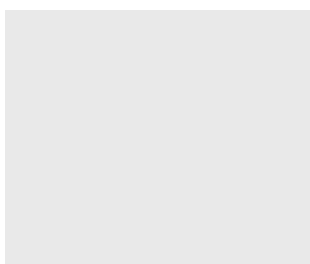
Els fills aviciats dels germans Serrahima deixen clar des de la primera pàgina del *Tsunami* que són fets d'un material humà més aviat defectuós. No són joguines trencades, sinó perfectes hereus naturals de l'amoralitat arrogant de qui creu que ho pot fer tot i ho pot tenir tot sense haver de donar explicacions a ningú, i també de qui practica sistemàticament l'estupidesa més químicament pura (segons les definicions canòniques de Carlo Maria Cipolla) de qui destruint els altres es destrueix a si mateix. Els cosins Serrahima són cadascun a la seva manera peculiar els perfectes hereus naturals de la nostra estúpida, amoral, estimada i descastada burgesia catalana, i més concretament encara en aquest cas del sector del turisme (que representa el 12% del PIB del país, segons les estadístiques oficials).

La novel·la no jutja aquests joves cadells de la nissaga Serrahima, els deixa fer i els deixa estimbar-se sols. Amb un punt de pietat i una barreja d'angúnia i tendresa els veiem deambular patètics i desorientats per la novel·la, perseguint somnis i esquivant fantasmes, empesos per la cruel marea de l'addicció múltiple, l'hedonisme nihilista, la xerrameca de l'emprenedoria o del *new age*, l'ambició a pinyó fix i l'ombra zombie de l'herència cristiana de la culpa i la redempció a través del perdó. Tot és excessiu però res sembla gaire inversemblant.

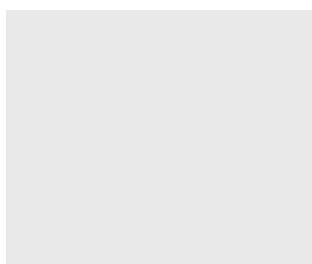
Que la novel·la tingui tractes amb materials narratius plastificats, orientalismes de postal, *indianos* del segle XXI, exotismes xarons i tota mena de manifestacions de frivolitat i mal gust no ens hauria de confondre. *Tsunami* és una novel·la que a banda de convidar-nos a una festa literària, planteja un artefacte potent de reflexió moral i política. Els Hotels Serrahima ens obren la porta al simulacre global, a l'explotació inmisericorde d'unes perifèries alhora llunyanes, sàvies, violentes i misterioses. Més enllà del corrents verbals imparables i de les espirals narratives, el *Tsunami* d'Albert Pijuan es carrega de força explicativa (i destructiva) amb l'astúcia (anava a dir la puteria) amb què munta els girs, les apertures i els tancaments de la trama. Com diu la membre del *Black Liberation Army* Assata Shakur a la citació que encapçala la novel·la: «*The song I sing is part of an echo*».

(Barcelona, 1962). Professor a la Facultat d'Humanitats de la UPF. Ha publicat els llibres de poesia *De bandera Liberiana* (1994), *Mirall negre* (Premi Ciutat de Palma, 2002) i *Bratislava o Bucarest* (Premi Gabriel Ferrater, 2014). També ha fet l'antologia *Combats singulars: antologia del conte català contemporani* (2007). Ha traduït del francès *L'obra mestra desconeguda* d'Honoré de Balzac (1997) i, del xinès, *El sentit de la literatura*, de Gao Xingjian (2004) i *Contes estranys del pavelló dels lleures*, de Pu Songling (2001). Ha antologat i traduït el recull *Pedra i pinzell. Antologia de la poesia clàssica xinesa* (2012). Ha publicat també assajos i articles sobre història xinesa com *La Empresa de China: de la Armada Invencible al Galeón de Manila* (2003).

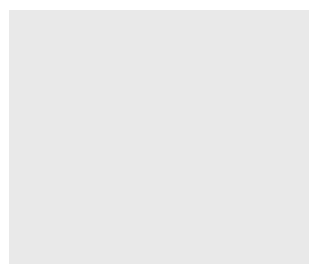
Articles relacionats

Cap a on va el teatre contemporani

Una reivindicació sense fi: *El Testament d'Alceste* de Miquel de Palol

El sol d'un migdia d'estiu

[Llibres](#)
[Cultura](#)
[Nosaltres](#)
[Contacte](#)

© LA LECTORA
hola@lalectora.cat

Amb el suport de l'Ajuntament de
Barcelona (ICUB, 2019)

[Política de privacitat](#)
[Copyleft](#)